

1. Organizacje międzynarodowe (międzyrządowe) – charakterystyka

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Po przeprowadzonej lekcji uczeń:

- wie, czym jest organizacja,
- zna status prawny organizacji międzynarodowych,
- zna podział organizacji międzynarodowych ze względu na zakres członkostwa i cele,
- zna kompetencje organizacji międzynarodowych,
- zna struktury organizacji międzynarodowych,
- wie, kim są funkcjonariusze międzynarodowi,
- zna sposoby podejmowania decyzji w organizacjach międzynarodowych i ich moc prawną,
- zna formy działalności organizacji międzynarodowych,
- nazywa najważniejsze organizacje międzynarodowe i krótko je charakteryzuje,
- wymienia powody, dla których państwa powołują organizacje międzynarodowe.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- rozróżnia dwojaki charakter decyzji podejmowanych przez organizacje międzynarodowe (decyzje wiążące i zalecenia),
- na podstawie zdobytych wiadomości potrafi scharakteryzować wybraną organizację międzynarodową.

b. 2. Metoda i forma pracy

Nauczyciel pyta o znaczenie słowa organizacja. Dlaczego ludzie organizują się? Uczniowie wypowiadają swoje opinie, a następnie zastanawiają się nad przyczynami powoływania przez państwa organizacji międzynarodowych. Ostatnią fazą wprowadzenia będzie wymienianie przez uczniów znanych im organizacji międzynarodowych i ogólne opisywanie ich działalności.

Metoda podająca: nauczyciel zapoznaje uczniów z teoretyczną wiedzą na temat organizacji międzynarodowych.

Zakończenie lekcji będzie miało charakter dyskusji na temat znaczenia i wpływu organizacji międzynarodowych na życie społeczeństw i funkcjonowanie państw.

c. 3. Środki dydaktyczne

Słownik języka polskiego.

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

Co to jest organizacja? Uczniowie własnymi słowami próbują opisać ten termin. Przytaczają definicję ze słownika języka polskiego. W jakich celach ludzie się organizują?

W jakich celach państwa powołują organizacje międzynarodowe? Uczniowie przedstawiają własne propozycje. Uczniowie wymieniają znane im organizacje międzynarodowe i na podstawie własnej wiedzy charakteryzują obszary ich działalności.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Podmiotowość prawna organizacji międzynarodowych i sposób ich powoływania.
2. Określanie kompetencji organizacji międzynarodowych (ustalenie zakresu kompetencji przez państwa powołujące daną organizację).
3. Struktura organizacji międzynarodowych – organ plenarny, ciało wykonawcze, administracja.
4. Kim są funkcjonariusze międzynarodowi? Podkreślenie ciężącego na nich obowiązku lojalności wobec organizacji, której służą. Zakaz przyjmowania instrukcji od swoich rządów.
5. Zasada równości państw a sposób podejmowania decyzji w organizacjach międzynarodowych (odstępstwa od zasady: jedno państwo – jeden głos, np. prawo weta przysługujące mocarstwom w Radzie Bezpieczeństwa).
6. Charakter prawny decyzji podejmowanych przez organizacje międzynarodowe.
7. Omówienie form działalności organizacji międzynarodowych: przygotowywanie umów międzynarodowych, kontrola ich przestrzegania oraz pomoc (materialna, informacyjna, edukacyjna) kierowana do państw członkowskich.
8. Podział organizacji międzynarodowych ze względu na zakres celów i członkostwa (organizacje powszechne i regionalne oraz organizacje wyspecjalizowane i o celach ogólnych) i podanie przykładów.

iii. c) Faza podsumowująca

Nauczyciel omawia znaczenie i zdolności oddziaływania organizacji międzynarodowych na stosunki między państwami. Podkreśla fakt, że organizacje międzynarodowe powoływane są przez państwa i wobec tego są od nich zależne. Wskazuje na specyfikę Wspólnoty Europejskiej, która ze względu na swoje szerokie kompetencje w stosunku do krajów członkowskich jest niekiedy określana jako struktura ponadnarodowa.

e. 5. Bibliografia

1. Góralczyk W., *Prawo międzynarodowe publiczne w zarysie*, wyd. 6 popr. i uzupełn.,

Wydawnictwa Prawnicze PWN, Warszawa 1998.

2. *Mały słownik stosunków międzynarodowych*, pod red. G. Michałowskiej, wyd. 3, WSiP, Warszawa 1999.
3. *Uniwersalny słownik języka polskiego*, pod red. S. Dubisza, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.

f. 6. Załączniki

i. a) Zadanie domowe

Wybierz jedną z organizacji międzynarodowych i scharakteryzuj zakres jej członkostwa i celów. Przedstaw zadania, dla których została powołana. Oceń jej znaczenie i efektywność funkcjonowania (wypowiedź ustna).

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Organizacje powoływane przez państwa pełnią istotną rolę w stosunkach międzynarodowych. Wydaje się, że są one potrzebne przede wszystkim jako ważne forum prowadzenia rozmów i rozstrzygania sporów. Należy też pamiętać, że w dobie globalizacji rozwiązywanie coraz większej liczby problemów wymaga współdziałania całej ludzkości. I to jest być może najważniejsza konkluzja niniejszej lekcji.